

POSUDEK OPONENTA/VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno studenta: Iva Syrovátková

Název práce: Chudinská péče v Příbrami od Josefínských reforem do zrušení poddanství

Vedoucí práce: Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Olga Fejtová, Ph.D.

Obor a forma studia:

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení			
	1	2	3	4
Formální úprava a náležitosti práce		X		
Logická stavba a členění práce			X	
Jazyková a terminologická úroveň		X		
Adekvátnost použitých metod a způsob jejich použití		X		
Důkladnost zpracování (jdoucí do podrobností)			X	
Práce s literaturou (citace, poznámky)		X		
Práce s prameny (využití, citace, poznámky)		X		
Vymezení cíle a jeho naplnění		X		
Vlastní přínos studenta		X		

Připomínky a náměty:

-Za problematické lze považovat vymezení pojmů v části práce věnované terminologii. Chudinství prodělávalo právě od josefínských reforem zásadní vývoj, reflektovaný i sémantickou proměnou pojmů, dobově využívaných. Opírat se při jejich interpretaci o lexika z přelomu 19./20. století (tedy o sto let mladší), či si dokonce vypomáhat aktuálním výkladem pojmů, je značně zavádějící. Proč nebyly využity dobové encyklopedie (Krünitz etc.)?

-Okruh využití sekundární literatury je opravdu velmi úzký, v jeho rámci scházejí nejen základní tituly k tématu (např. Petr Svobodný – Ludmila Hlaváčková, *Pražské špitály a nemocnice*, Praha 1999; Lucie Pokorná, *Spolek pro podporu bydlení chudiny. Reflexe chudých na počátku 19. století*, diplomová práce FF JU, České Budějovice 2012 – se základním a aktuálním výkladem vývoje této formy zaopatření chudých v obecné rovině), ale i elementární reflexe zahraniční literatury, alespoň v českých překladech (M. Foucault, B. Geremek ...).

-Citované zákonné normy je třeba uvádět přesně i s odkazem na zdroj – zemský či říšský zákoník, nebo jiný soubor norem. V uváděné formě jsou často naprosto nedohledatelné (neověřitelné).

-Schází podrobné vysvětlení podstaty chudinských reforem na sklonku 18. století a jejich koncepce ve formě chudinských institutů, vycházejících z reforem na buquoyských panstvích a zajišťujících ve spolupráci s církví otevřenou chudinskou péči. Totéž se týká i chudinských centrálních institucí v gesci státu, soustředěných v pražském souměstí, které jsou zachyceny jen ve stručném výčtu (v práci navíc chybně uveden sirotčinec str. 22, který byl založen až na sklonku 19. století, naopak chybí chudobinec).

-Při výkladu legislativního rámce reforem je zaměřován pojem, resp. institut domovské příslušnosti, právně definovaný až v polovině 19. století, s politickým domicilem.

-Kapitola věnovaná chudinské péči v Příbrami řeší v úvodu výhradně zdravotní péči a formování hygieny, nikoliv chudinskou problematiku. Tyto sféry spolu samozřejmě souvisely, ale nejednalo se o totožnou agendu. Koneckonců specializace obou agend byla součástí josefinských reforem. Pro otevřenou chudinskou péči je v této části práce navíc využit nejasný a zavádějící termín „veřejné chudinství“. Uvedený pojem není vysvětlen a s ohledem na samostatně prezentovanou institucionální chudinskou péči (špitál) to vytváří dojem, že tato druhá forma chudinské péče nebyla veřejná (veřejně poskytovaná, z veřejných financí?). I v této části práce se ukazuje negativní vliv absence bližšího vysvětlení fungování chudinského institutu a role státu, obce, církve a dobročinných aktivit v jeho rámci, jak se formovaly v Příbrami v kontextu vývoje v českých zemích. Představeny jsou jen nesoustavně a dílčím způsobem.

Celkové posouzení práce a zdůvodnění hodnocení:

Práce si vytýčila jako hlavní cíl „proniknout do systému městského chudinství“ v Příbrami od sklonku 18. do poloviny 19. století. V prvé řadě měla analyzovat jeho financování, personální zajištění chudinské správy a získat informace o životě chudiny. Právě analytická část bakalářské práce, opírající se o prameny z registratury příbramského regulovaného magistrátu a guberniální fundační komise, představuje její nejcennější kapitolu. V ní se autorce z větší části podařilo, alespoň v případě financování této agendy a jejího personálního zajištění, naplnit původní záměr. Jen v úvodu avizovaná komparace s jinými městy, nebyla ke škodě věci realizována.

Jistý problém vidím zejména v oblasti nedostatečného definování využitých pojmů, které pak ve spojení s často velmi zjednodušujícím výkladem historického vývoje chudinství vede k nejasným, resp. těžko pochopitelným závěrům. Práci by velmi prospělo, kdyby místo celkem nadbytečného výkladu o vývoji města od raného středověku věnovala prostor spíše podrobnému a systematickému rozboru aplikace osvícenských reforem v oblasti chudinství ve městě, jejich vývoji v první polovině 19. století v kontextu situace v dalších českých městech, ale i roli státu a obce při jejich realizaci. Stručný odstavec (str. 36–37) důkladnou analýzu nenahradí. Tento postup by si ostatně „vynutil“ i využití širšího okruhu sekundární literatury, jejíž omezený počet představuje rovněž určitou slabinu práce.

S ohledem na výše uvedené navrhuji hodnocení velmi dobře.

Datum

21. 8. 2023